

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 24 Stycznia r. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.
PRAWIDŁA O LOKACYACH I POŻYCZ-
KACH W USTANOWIENIACH BAN-
KOWYCH.

(Dokończenie).

Rozdział IV. Szczególne prawidła o lokacyach
i pożyczkach Izby Powszechny Opieki.

§ 30. Ponieważ Izby Powszechny Opieki od iednych kapitałów, w Bankowych Ustanowie-
nisk obracających się, pobierają teraz po 6, a od dru-
gich po 5 procentow, przeto opłata ich na daw-
nieyszy osnowie trwać będzie do 1go stycznia
1831 roku; od tego zaś czasu będzie opłacano w pier-
wszém zdarzeniu — po 5, a w drugiem — po 4 pro-
centa. Lecz razem z tém Izhom oznaczone będzie
wynagrodzenie po iednym procencie na rok z Pod-
skarbstwa Państwa, tak od własnych ich kapi-
tałów, iako i od mających zamierzone użycie, ile
się ich teraz znajduje.

§ 31. Izby mają wypłacać od dawnieyszych
lokacyi pięć procentow do 1go lipca 1830 roku,
a od tego czasu po cztery, wyłączając lokacye od
miejsc Urzędowych, które w sprawach iskowych
weszy, od których będą płacone procenta mniej
iednym, t. i. po trzy procenta na rok.

§ 32. Od nowo wchodzących lokacyi, Izby
mają płać po cztery i po trzy procenta, uwa-
żając podług rodzaju lokacyi, od dnia otrzyma-
nia nowych prawideł o lokacyach i pożyczkach.

§ 33. W zdarzeniu zażądania wydania loka-
cyy, Izby, podług exystującego dla nich prawidła,
zgoła nie będą płać procentow, jeżeli lokowa-
ne summy mniej trzech lat obracają się. Zatem
za czas, upłyniony od dnia wnieśienia lokacyi do
1go lipca 1830 roku, procenta mają być liczone da-
wnieysze, a od 1go lipca zmniejszone.

§ 34. Prawidła o przeniesieniu pożyczek wyżej
wyłożone, wypełniać się przez Izby, z zachowa-
niem następujących wyjątków:

a) Przeniesienie pożyczek zaczyna się od 1go
lipca 1831 roku, do tegoż czasu, procenta i kapitał
od nich mają być płacone na dawnieyszy osnowie.

b) Oprócz zwyczajnych procentow dozwala
się Izhom, po zgodzeniu się dłużników, pobierać
po iednym procencie iadmużny. Procenta te pobie-
rają się osobno i do rachunku opłaty kapitału nie
wchodzą.

c) Przeniesienie pożyczek na trzydziesto-sie-
dmio-letnie i czynienie nowych pożyczek na ten
termin, w Izbach Powszechny Opieki nie dopusz-
cza się, na przyszłość do dalszy uwagi.

d) Czynienie pożyczek na termin od iednego
do ośmiu lat włącznie, zostawia się Izhom poda-
wieyszemu z pobieraniem po sześć procentow in-
teressu, zé względu na krótkość terminu takowych
pożyczek.

§ 35. Wszystkie dawnieysze postanowienia,
tyczące się Izby Powszechny Opieki, teraz będące,
zostają w swej mocy.

Na autentyku własną JEHO CESARSKIEJ Mo-
ści ręką napisano:

„Ma być podług tego.”

N I K O Ł A Y.

St. Petersburg dnia 1
stycznia 1830 r.

ROZLICZENIE Lit. A.

Na 10,000 rubli z opłatą corocznie po 5% interessu i
5% umorzenia.

	Kapitał.		Interessa		O g ó ł.	
	Rubli.	K	Rubli.	K	Rubli.	K
Za 1szy rok . . .	500	—	500	—	1000	—
2	525	—	475	—	1000	—
3	551	25	448	75	1000	—
4	578	81	421	19	1000	—
5	607	75	392	25	1000	—
6	638	14	361	86	1000	—
7	670	4	329	96	1000	—
8	703	54	296	46	1000	—
9	738	72	261	28	1000	—
10	775	66	224	54	1000	—
11	814	44	185	56	1000	—
12	855	16	144	84	1000	—
13	897	92	102	8	1000	—
14	942	82	57	18	1000	—
15	200	75	10	4	210	79
Ogół	10,000	—	4,210	79	14,210	79

Autentyk podpisał: Prezydent Rady Pań-
stwa Hrabia W. Koczubey.

ROZLICZENIE Lit. B.

Na 10,000 rubli, z opłatą corocznie po 7%, t. i.
po 2% na umorzenie kapitału i po 5% interessu.

	Kapitał.		Procenta		O g ó ł.	
	Rubli.	K	Rubli.	K	Rubli.	K
Za 1szy rok . . .	200	—	500	—	700	—
2	210	—	490	—	700	—
3	220	50	479	50	700	—
4	231	52	468	48	700	—
5	243	10	456	90	700	—
6	255	25	444	75	700	—
7	268	1	431	99	700	—
8	281	41	418	59	700	—
9	295	48	404	52	700	—
10	310	26	389	74	700	—
11	325	77	374	23	700	—
12	342	6	357	94	700	—
13	359	16	340	84	700	—
14	377	12	322	88	700	—
15	395	98	304	2	700	—
16	415	78	284	22	700	—
17	436	57	263	43	700	—
18	458	39	241	61	700	—
19	481	31	218	69	700	—
20	505	38	194	62	700	—
21	530	65	169	35	700	—
22	557	18	142	82	700	—
23	585	4	114	96	700	—
24	614	29	85	71	700	—
25	645	1	54	99	700	—
26	454	78	22	74	457	52
Ogół	10,000	—	7,977	52	17,977	52

Autentyk podpisał: Prezydent Rady Pań-
stwa Hrabia W. Koczubey.

ROZLICZENIE Lit. C.

Na 10,000 rubli z opłatą corocznie po 5% interesu i 1% umorzenia.

	Kapitał.		Procenta		O g ó ł.	
	Rubli.	K.	Rubli.	K.	Rubli.	K.
Za iszy rok	100	—	500	—	600	—
2	105	—	495	—	600	—
3	110	25	489	75	600	—
4	115	76	484	24	600	—
5	121	55	478	45	600	—
6	127	62	472	38	600	—
7	134	—	466	—	600	—
8	140	70	459	30	600	—
9	147	74	452	26	600	—
10	155	13	444	87	600	—
11	162	88	437	12	600	—
12	171	3	428	97	600	—
13	179	58	420	42	600	—
14	188	56	411	44	600	—
15	197	99	402	1	600	—
16	207	88	392	12	600	—
17	218	28	381	72	600	—
18	229	19	370	81	600	—
19	240	65	359	35	600	—
20	252	68	347	32	600	—
21	265	32	334	68	600	—
22	278	58	321	42	600	—
23	292	51	307	49	600	—
24	307	14	292	86	600	—
25	322	50	277	50	600	—
26	338	62	261	38	600	—
27	355	55	244	45	600	—
28	373	33	226	67	600	—
29	392	—	208	—	600	—
30	411	60	188	40	600	—
31	432	18	167	82	600	—
32	453	79	146	21	600	—
33	476	47	123	53	600	—
34	500	30	99	70	600	—
35	525	31	74	69	600	—
36	551	58	48	42	600	—
37	416	75	20	84	437	59
Ogół	10,000	—	12,037	59	22,037	59

Autentyk podpisał: Prezydent Rady Państwa Hrabia W. Koczubey.

K R Ó L E W S T W O P O L S K I E . Warszawa dnia 26 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej).

N. PAN najlaskawiej raczył mianować Kawalerami Orderu S. Stanisława III klasy JPP. Franciszka Łaskiewicza, Benedykta Niepokojczyckiego i Felixa Szymanowskiego, Urzędników Banku Królestwa Polskiego.

— Onegdaj w Kościele S. Krzyża odbyła się z wielką uroczystością, przy licznie zjebraniu się osób znakomitych, duchowieństwa i ludu, konsekracja JW. Karola Saryusza Skórkowskiego, Biskupa Krakowskiego. Konsekratorem był JW. Burzyński, Biskup Sandomierski, współkonsekrującymi byli JWW. Biskupi Koźmian Kaliski i Manugiewicz Augustowski. Nieśli ofiary: wino JW. Jenerał Jazdy, Woiewoda Hrabia Krasinski i JW. Woiewoda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Hrabia Grabowski; chleb JW. Minister Sprawiedliwości Hrabia Sobolewski i JW. Woiewoda Franciszek Grabowski; świece, JW. Hr. Sierakowski Kasztelan i JW. Jenerał Dywizyi Biegański. Homagialne, jako Pasterzowi swemu uszanowanie, gdy JW. Biskup nowo konsekrowany przed udzieleniem błogosławieństwa osiadł na faldystorzu, składali JWW. Prałaci Paszkowicz, Eubieński w imieniu Kapituły Katedralnej Krakowskiej, od niey do tego aktu delegowani, a w imieniu Kapituły Kollegialckiej Kieleckiej, Wysocki Oficynał Kielecki.

— Ogólne zgromadzenie Akcyonaryuszów Towarzystwa Wyrobów zbożowych odbędzie się dnia 22 lutego r.b.

— Rada Administracyjna Królestwa mianowała JP. Ludwika Kurellę, Naczelnika Sekcyi

Kontrolli w Dyrekcyi Inney poczt, Inspektorem Jeneralnym Pocz.

— Ogólne zebranie Członków Towarzystwa Oszczędności, na którym Deputacya zda sprawę z czynności rocznych i nastąpi wybór Prezesa i wychodzących Członków Deputacyi, odbędzie się w sobotę dnia 30 stycznia r. b. o godzinie 6 wieczór w sali giełdy przy Banku Polskim. Na posiedzeniu tém tylko Członkowie Towarzystwa znajdować się mogą.

— Towarzystwo tutejsze Zup Rumfordzkich otrzymało w darze od bezimienney osoby 287 portretów litografowanych s. p. Ministra Tadeusza Matuszewicza.

— W dobrach Guzowskich o milsześć od Warszawy na trakcie do Łowicza, rozpoczęto budowę na fabrykę cukru z buraków, w której podług najnowszych sposobow cukier ma być wyrobiany.

— Budowniczy Stanisław Hoffman b. Kapitan wynalazł nową machinę, którą nazwał *Sniegozbior*. Są to sanie, w które woźnica bardzo łatwo może zbierać śnieg z ulic. Tenże wynalazł machinę do tłuczenia lodow, którą nazwał *Lodotłok*.

— W dodatku do iedney z gazet berlińskich czytamy następujące doniesienie, wydrukowane w języku polskim: „Podpisany, trudniąc się literaturą Polską, życzy sobie z innymi wielbicjelami tego języka, uformować towarzystwo do utrzymywania nacyelniejszych pism peryodycznych, wychodzących w Warszawie i innych miastach Polskich. Żaden zysk pieniędzy, lecz iedynie tylko przywiązanie do literatury, orsz chęć kommunikowania literatom Niemieckim piękności Polskiej literatury, jest powodem do tego przedsięwzięcia. Życzący zatem przystąpić do tego towarzystwa, są proszeni przysłać swoje adresa do *Intelligenz-Comptoir* pod lit. A 67, lub też zgłosić się do podpisanego każdego dnia od godziny 1 do 5 po południu. W Berlinie dnia 18 stycznia 1830 roku. Adolf Schayer Münzstrasse Ner 28.

A N G L I A .

London, dnia 8 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Gazeta *Morning-Herald* pisze: „Jeżeli prawda, iż Xiążę Leopold ma zasiąść na tronie Grecyi, tedy nie spodziewamy się, aby przedmiot ten stał się powodem ważnych rozpraw Parlamentu, a przynajmniej poselstwa do niego. Xiążę może przysiąc tę godność tylko jako poddany i jako Xiążę Anglii, a pytanie: iaka ztąd wyniknie rzeczywista korzyść dla kraju, jest iedno z najważniejszych. Xiążę jest znany tylko jako mąż prywatny; nie chciano przeniesić na niego Psoństwa, i dla tego uzdolnienie iego podług stosunków życia prywatnego oceniać należy. Nie jest nam znany iako statysta lub członek iakiego wysokiego zgromadzenia, ponieważ w Anglii nie miał polityczney egzystencyi. Zaszczepem iest dla niego, iż z opła kiwaną córą Monarchy Anglii żył raczej w domowej spokojney zaciszy, niż w blasku Królewskim; wiemy, że prawdziwie Xiążęcym majątkiem zarządza oszczędnie: bo tylko ekonomia dobrze umiarkowana zabezpiecza niepodległość. Pozwólmyż, że Xiążę uderzony władzą Królewską, będzie posiadał wszelkie potrzebne przymioty: to zachodzi ieszcze pytanie: czyli zdaje się pożądaniem dla Anglii, postawić Xięcia Angielskiego w zawodzie, który będzie punktem centralnym nowych wojen i intryg. Jakkolwiek powołanie Xięcia zdaje się powabnem dla niego i pochlebnem dla kraju, trzeba iednak mocno zastanowić się nad niem. Handel i pspowanie na morzu Szródziemnem mogłyby odnieść korzyści z połączenia Malty i wysp Jonskich z Grecyą. Lecz handel i władza terytoryalna, są bardzo odrębne, a chociażby Grecya stała się nawet osadą angielską, nie wiemy, czyby Anglia odniosła wielkie korzyści z takiego nabycia. Wspomnieć także wypada, iż dla utrzymania mocarstwa tureckiego mianowanie angielskiego Xięcia Monarchą Grecyi, naywięcej odpowiada celowi. Nowy władca przynajmniej iakiś czas u-

życie wszelkich środków dla poiednania Porty z Mo-
carstwem, którego wpływowi winien koronę: z dru-
giej strony, Porta niechętnie spoglądać będzie na
reprezentanta dawnego sprzymierzeńca, którego
uważać będzie za przywłaszczyciela znacznego i od
wszystkich wysoce cenionego kraju. Nie podajemy
tego jako stanowcze zdanie, lecz jako materiały do
zastanowienia."

— Dnia 9 —

Dochody krajowe angielskie, które z każdym
kończącym się kwartałem dają pismom publicz-
nym materiały do uwag, były i teraz powodem do
rozmaitych pogłosek. Gazeta *Goniec* wyraża: „Do-
chody w kwartale skończonym d. 5 b. m. okazały
małe *minus* w stosunku do takiegoż kwartału ro-
ku zeszłego. Cały zaś dochód upłynionego roku,
w porównaniu z rokiem poprzedzającym, okazać
może mniej milion funt. szterl. (40 milionów zł.
pol.). Ubytek ten przypisać należy niektórym oko-
licznościom, które później przytoczymy."

— Donieśliśmy, że P. *Howe* na wybrzeżu Ko-
ryntskiem założył miasto Washingtonia. Rząd gre-
cki dał mu tym celem 5000 strumatów gruntu, i
na lat 5 uwolnił od wszelkich podatków. W osa-
dzie tej jest teraz 36 rodzin, które się składają ze
200 osób, oprócz 200 robotników, którzy dawniej
po żebraniu chodzili w Morei. Osadnicy są o-
patrzeni we wszystkie sprzęty potrzebne do upra-
wy pola. Grek, który dawniej był w Anglii, da-
je naukę w szkole sposobem lankasterskim, i ma
już 35 uczniów. Każda rodzina dostaje 20 dolla-
rów pożyczki za opłatą 8 od sta prowizji (prowi-
zja prawna wynosi 10 od sta), z terminem odda-
nia za lat 5. Dawniejsze mieszkanie Beis Korynt-
skiego wyporzadzono na szkołę dla 200 uczniów.
Pan *Howe* zamysla osadnikami swemi naprawić
port *Kenchrá* i tamę, prosił oraz rządu o prze-
znaczenie mu dochodów z tego portu na założenie
szpitala. Położenie osady jest wyborne w każdym
względzie, i dowodzi, iż chęć, roztropność i wy-
trwałość, nawet przy szczupłych środkach, bardzo
wiele dobrego w Grecyi uczynić mogą.

— Wczoraj odprawiła się tu rada gabinetowa;
nieco pierwej Hrabia *Aberdeen*, Pan *Peel*, i Kan-
clerz Izby skarbowej mieli naradę z Xiążęciem
Wellingtonem.

— Gazeta *Sun* twierdzi, iż wyniesienia Xięcia
Sasko-Koburgskiego *Leopolda* na tron Grecki, za-
danej już nie podlega wątpliwości. Gazeta wycho-
dząca w *Brighton* pisze: „Postawienie Xięcia *Le-
opolda* na tronie greckim jest arcydziełem poli-
tyki wellingtonskiej, dla którego wszystkie inne
nchylenia tego ministra przebaczyć mu można.
Słychać, iż Xięże *Leopold* przyjmie wyznanie
greckie." *Dziennik Dworski* wyraża: „Niepłon-
nie możemy zapewnić, że już odbyły się poprze-
dnicze umowy, względem wyniesienia Xięcia *Le-
opolda* na tron Grecyi, i że wypadek układów u-
dzielono już rozmaitym Dworom, które do nich
należały. Wypada atoli jeszcze ułatwić niejakie
przeszkody, i okoliczności tej nie można już za zu-
pełnie rozstrzygniętą uważać."

— Niedawno dał Pan *Peel* w swoim pałacu wiel-
ki obiad, na którym byli Lord Kanclerz, Xięże
Wellington, Hrabia *Aberdeen* i wiele innych zna-
komitych osób.

— W Anglii znajduje się 9 pułków piechoty
i 15 jazdy. Rząd wojska umieszczona jest jak na-
stępuje: Piechota: 19 pułków w Irlandyi, 1 w Szkoc-
yi, 19 w Indyach Wschodnich, 5 w *Jamayce*, 2
w *Trinidad*, 6 w *Korsu*, 6 w *Gibraltarze*, 9 w o-
sadach północno amerykańskich, 2 w *Barrados*,
1 w *Demerary*, 1 w *St. Vincent*, 5 na wyspie *S. Maurycego*,
1 na wyspie *S. Lucy*, 1 w Nowej
południowej *Wallii*, 4 na przylądku *Dobrey Nadziei*,
4 w *Ceylonie*, 1 w *Berbice*, 1 w *Bermuda*,
4 w *Malcie*, 1 w *Zante* i 1 w *Antigua*. Jazda: 6
pułków w Irlandyi, 1 w Szkocyi i 4 w Indyach
Wschodnich.

FRANCYA.

Paryż dnia 9 stycznia.

List z *Tulonu* pod dniem 30 grudnia wyra-
ża: „Admirał *de Rigny* znajdował się jeszcze

dnia 29 listopada w *Eginie*, dokąd poprzedzają-
cego dnia przybyli Admirałowie *Heyden* i *Mal-
colm*. Spodziewano się tam ważnych pism urzę-
dowych ze *Stambułu*, które też dnia 3 grudnia
nadeszły, poczem we dwie godziny bryg *la Cico-
gne* popłynął z listami do Francyi."

Fregata *Astrolabe* przywiozła Pana *Cham-
pollion* z *Alexandryi* do *Tulonu*. Na krótki czas
przed wypłynieniem iey z *Alexandryi* odbyły
się tam siedmiodniowe bardzo świetne uroczysto-
ści z powodu przyięcia dwóch synów Vice-Kró-
la Egipskiego i syna *Ibrahima* Baszy na łono
Mahometanizmu. W skutek życzenia *Ibrahima*
wydano przy końcu uroczystości powszechną am-
nestyę dla więźniów. Vice-Król Egiptu myśli
kupić fregatę *Hellas*, która w służbie Greckiej
została znacznie uszkodzoną. (G. W.)

PRUSSY

Berlin dnia 18 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Król Jmć raczył dać order Czerwonego Or-
ła 2giej klasy Postowi swemu w *Stambule*, Ma-
jorowi i Szambelanowi *Royer*.

Maior *Wildermet*, jeden z najznakomit-
szych officerów głównego sztabu naszego, umarł
w głównej kwaterze Feldmarszałka Hr. *Dybi-
cza Zabalkańskiego* z gorączki. Zahartował on
ciało swoje w rozmaitych trudach wojennych;
odbył kampanię Rosyjską w roku 1812, a po-
tém 3 francuzkie kampanie od roku 1813 do 1815,
udał się za urlopem do *Włoch*, później otrzy-
mał zlecenia, które sprowadziły go na Kongres
do *Akermanu*, zwiedził potem Anglię i Szkocyę,
a po powrocie Maiora *Stoff* w lipcu roku zeszłego
polecono mu udać się do głównej kwatery
Rosyjskiej, gdzie życie zakończył. Porucznik
Panzer, z korpusu inżynierów, który się na o-
budwach kampaniach Tureckich znajdował, u-
marł także z gorączki.

Gazeta Szląska donosi, iż według listów pry-
watnych z okolicy *Zittau* pod d. 10 stycznia, za-
czął nagle wychodzić dym z jednego z wierchoł-
ków góry *Johnsdorfskiej*, będącej przy tamecz-
nej granicy Czeskiej, i teraz zupełnie śniegiem
okrytej. Nie można dotąd doysć przyczyny tego
nadmierzającego zjawiska.

Król Jmć podzielił 2gą klasę orderu Orła
czerwonego na order z gwiazdą i order bez gwia-
zdy, a powszechny znak honorowy 1szej klasy
zrównał z orderem Orła czerwonego 4tej klasy.

W *Brzegu*, mieście Szląskiem, i w *Wa-
rendorfie*, niedaleko *Münster*, założono szkoły dla
rzemieślników, a w *Düsseldorff* zawiązały Damy
towarzystwo, celem poprawy obyczajów uwięzio-
nych kobiet i obmyślenia im pracy po uwolnie-
niu z więzienia.

Uniwersytet Berliński liczy teraz 1909 uc-
niów, między którymi jest 579 cudzoziemców.

NIEMCY.

Od brzegów Menu 15 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Słychać, iż w woysku Bawarskiem mają
bydź zaprowadzone turnieie, i ministerium woj-
ny miało ustanowić Kommissyę dla naradzenia się
względem nayprzyzwoitszego urządzenia tego in-
stytutu.

Według *Korrespondenta Norymberskiego*
ma teraz iść o to, aby *Don Miguela* skłonić do
dobrowolnego zrzeczenia się Portugalskiego tronu,
oraz wyznaczyć mu przyzwoitą pensyę i miejsce
mieszkania, nakoniec ustanowić Reienyę przez
czas małoletności Królowey *Donny Maryi*.

W Królestwie Wirtembergkiem żyją ko-
nie mało co więcej nad lat 10, z przyczyny, iż
zawczasie są używane do pracy, a ludzie źle ob-
chodzą się z niemi. Dawniej w tym kraju żyły
konie po lat 20.

Wielki Xięże Badeński otrzymał wielki krzyż
orderu *Gwelfów* od Króla Jmci Angielskiego i
Hannowerskiego.

Zwołane na dzień 1 lutego zgromadzenie Sta-
(3)

nów Hannowerskich, odłożono do dnia 18 tegoż miesiąca.

Król Jegomość Bawarski kazał zrobić dla małżonki swojej dyadem, kosztujący 1,500 000 zł. ryń. Największy rubin w tym dyamencie waży 31 karatów i wart przeszło 300,000 zł. ryń.

AUSTRIA.

Wiedeń dnia 9 stycznia

(z Gazety Warszawskiej.)

Xiągę Panujący Nassauski *Wilhelm* przybył dnia 6 b. m. do tutejszej stolicy, chcąc jeszcze raz widzieć kochaną swoją siostrę, małżonkę Arcy-Xiącia *Karola*, o której chorobie dowiedziawszy się, natychmiast spiesznie wyjechał. Lecz już nie zastał żyjącej; zgon jej nastąpił prędko i niespodziewanie.

Onegdaj przybył tu Hrabia *Raynewal*, Poseł Francuzki przy Dworze naszym.

Według doniesień z *Parmy*, zdrowie N. Arcy-Xiążney *Maryi Ludwiki* nieco się polepszyło.

Dnia 5 b. m. przejeżdżali tedy dwaj gońcy, jeden Francuzki do *Paryża*, a drugi Angielski do *Londynu*, obadwaj ze *Stambułu*, zkąd dnia 16 i 18 grudnia wyjechali. Wiemy wprawdzie, iż wiozą do dworów swoich listy dotyczące się interesów Grecyi; nie wiemy jednak szczegółów. Przez tę sposobność dowiadujemy się także, iż W. Węzyl udając się z *Szumli* do *Stambułu*, przybył d. 19 grudnia do *Adryanopola*.

Mimo wielkich śniegów, Bośniacy jednak, tchnący duchem nieprzyjacielskim, odważyli się w nocy z dnia 24 na 25 grudnia wtargnąć do naszego kraju w okolicy *Radowiczy*. Nimatoli swój zamysł skutecznie mogli, spostrzegł ich patrol złożony z 7 ludzi, i przyszło do utarczki. Powitano Bośniaków wystrzałem, oni też natychmiast odstrzelili. Gdy zaś z powodu padającego gęstego śniegu nie można było spodziewać się pewnego skutku strzelania, patrol więc pod dowództwem *Feldfebla Panlich*, lekko ranionego w pierś, ścigał Bośniaków z pałaszem. Jednego z Bośniaków zabito, a drugiego schwytano. Z naszej strony utraciliśmy znanego z odwagi swojej strażnika *Gerdiha*, który chociaż już uwolniony od służby, dobrowolnie przyłączył się do patrolu. Oycowska troskliwość Monarchy obmyśliła los pozostającym po nim sierotom.

AMERYKA.

(z Gazety Warszawskiej.)

Gazety z *Kartageny* pod dniem 31 października obeymują wiadomość, iż Jenerał powstańców *Cordova*, razem ze 200 ludźmi swemi poległ dnia 17 października w dwugodzinnej zaciętej bitwie z wojskiem rządowym pod dowództwem Jenerała *O'Leary* pod *Manillo*, i spokojność w prowincyi *Antioquia* została przywrócona. *O'Leary* wszedł z tryumfem do *Rio Negro*. Na poboju wysłał odezwę do zwyciężonego wojska i mieszkańców prowincyi. Nadeszła oraz do *Kartageny* pomyślna wiadomość, iż po nastąpieniu zgromadzeniu się Kongressu Peruwianskiego, ajenci Kolumbijscy podpisali d. 22 września ostateczny pokój z Rzecząpospolitą Peruwianską. Jenerał *Gamarra* został obrany Prezydentem, a *Lafuente*, Vice-Prezydentem Peruwianskim. Po tak przyjemnych wypadkach urządzono uroczystości w *Kartagenie*. List z *Bagoty* pod d. 7 października wyraża: Przekiety list Jenerała *Cordova* do Pana *Henderson*, tutejszego Konsula angielskiego, wzywał go, aby z rodziną swoją oddalił się z *Bagoty*, gdyż dnia 25 września miało być powszechne powstanie i rzeź w *Bagota*. List ten przekonywał o szczególnych względach Jenerała *Cordova* dla Konsula angielskiego; z tej też przyczyny, kazano wspomnianemu Konsulowi wyjechać z *Bagoty*; udał się z rodziną swoją do *Torayma*, 20 mil od *Bagoty*. Kazano także Panu *Leidesdorf* opuścić Kolumbię i dnia 7 b. m. ztąd wyjechać. W skutku powyższego listu rozeszła się w *Kartagenie* pogłoska, iż

Konsulowie angielscy, francuzcy, amerykańscy i meksykańscy, za to, iż sprzyjali Jenerałowi *Cordova*, otrzymali rozkaz oddalenia się z Kolumbii. *Boliwar* wrócił z *Guayaquil* do stolicy."

Jenerał Kolumbijski *O'Leary* pobawiwszy Jenerała powstańców *Cordova*, wskazując na jego zwłoki, przemówił do żołnierzy swoich na poboju w ten sposób: „Zwłoki, na które tutaj przebiegliście i oburzeniem się spoglądacie, są to szczątki dziecka szczęściem zepsutego. Wspaniałomyślnie oswobodziciela obdarzyła go najwyższym stopniem wojskowym i obсыpała honorami. Odurzony szczęściem podniósł broń przeciw swemu dobroczyńcy i oyczyźnie. Los jego niechaj będzie nauką dla wszystkich zdrayców i niewdzięczników. Bodażby natomiast postępowanie nasze przyswiecało jako wzór wszystkim wiernym sługom Kolumbii."

PORTUGALIA.

Lizbona dnia 26 grudnia.

Od dnia 18 b. m. nie było jeszcze w *Queluz* rady Ministrów; często jednak Ministrowie zgromadza się u Ministra spraw zagranicznych, a to w skutku przysłanych listów urzędowych z *Paryża*, *Londynu* i *Madrytu*. Okręty, które miały przewieźć wojsko nasze do osad Afrykańskich i wysp Azorskich, są jeszcze w porcie.

Złota w *Elvas* już się uspokoiła, albowiem posłano ztąd spiesznie pieniądze na wypłacenie temu wojsku części zaległego żołdu. Zbiegostwo trwa ciągle w wojsku będącym w prowincjach, a bogatsi mieszkańcy wynoszą się z kraju.

Gazeta Dworska donosi, iż tutejsze wojsko otrzyma płacę miesięczną na rachunek zaległego żołdu.

Rząd otrzymał w listach Vice-Hrabiego *da Seca* uwiadomienie, iż Ajenci Królowej *Donny Maryi* chcą znów ogłosić obronę ię prawa do Korony Portugalskiej. Panowie *Acurio das Neves* i *Sa*, oraz Biskup z *Fiseu*, odebrali polecenie ułożenia odpowiedzi, skoro tylko pokaże się to pismo. (G. W.)

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 28 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Goniec Francuzki zawiera następujący list z *Saloniki* pod dniem 2 grudnia: „Zda się, iż Macedonia wkrótce oddzieloną będzie od Państwa Otomańskiego. *Seres* zostało nie dawno złupione przez Albańczyków, którzy takim sposobem chcieli sobie wynagrodzić żołąd, należący się im od *Jussufa* Baszy, pustoszyiciela Peloponezu i obrońcy *Warny*. Wszyscy Chrześcianie mieszkający w górach są uzbrojeni, i postanowili stać się sądziami we własnej sprawie, jeśli nie pośpieszono nadać im zupełnej nowości praw z Mahometanami. Ci, którzy chcą utrzymać Państwo Otomańskie, wnoszą, iż prawowiterny Patriarcha powinien być uważany w równi z *Mufim*, i że Grecy powinni być przypuszczeni do *Dywanu*. Te są prawdziwe reformy, od których zacząć wypada. Przy takowej administracyi mógłby Sulttan znaleźć między Grekami zdolnych maytków i żołnierzy. W niektórych powiatach zgodzili się z sobą Turcy i Chrześcianie, aby wzajemnie szanowali swoją religią, spokojnie pola swoje uprawiali, związki małżeńskie między sobą zawierali, jako bracia żyli, i sientów Sultana oddalili. Już od 5 lat tak się dzieje w powiatach *Devol*, *Geortsza* i *Akrokeraunus*, które pożytywane są za najbardziej barbarzyńskie w Epirze. Chrześcianie rzymsko-katolicy w Illiryi Macedońskiej wolni są od dawna od wszelkiego haracz. Jeżeli granice Grecyi rozciągnąć się będą poza Eubeg, natenczas i w *Salonice* zaydą zmiany."

— Dnia 30 —

Niemiecka Powszechna Gazeta donosi, iż do *Tryestu* zawinął okręt kupiecki z *Czesmy*, który w żegludze swojej spotkał w kanale *Zea* połączoną eskadrę Egipsko-Turecką, płynącą z *Alexandryi* do *Stambułu*.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.